

2024-10-24

Föräldrainformation om intellektuell funktionsnedsättning (IF)

Tillfälle 2

1

2024-10-24

TILLFÄLLE 1 → TILLFÄLLE 2 → TILLFÄLLE 3

- Information om diagnosen
- Hur stöttar vi barn med intellektuell funktionsnedsättning?

- Kommunikation
- Självständighet i vardagen

- Motorik
- Psykisk hälsa

2

2024-10-24

Kommunikation

Hur påverkas detta av en intellektuell funktionsnedsättning?

3

Hur kan du stötta kommunikationsutvecklingen?

Förståelse
Vilken hjälp behövs?

Anpassa kommunikationen efter barnet

Anpassa omgivningen kompensera och tydliggör

Träning och stimulans av förmågor

4

Kommunikation och samspel

Förståelse
Vilken hjälp behövs?

5

Vad är kommunikation och socialt samspel?

Kommunikation
Att göra eller säga något som någon annan reagerar på.
Kräver minst två personer.

Medveten kommunikation
Att göra eller säga något för att någon annan ska reagera.
Vi kommunicerar av många olika anledningar.

Socialt samspel
Att samspela, förhålla oss till och skapa relationer med andra. För att visa ömsesidighet, intresse och vilja samt förmåga att anpassa sig efter andra.

6

Hur gör vi när vi kommunicerar?

The diagram illustrates the components of communication between two people on a seesaw. Labels include: Samspel (interaction), Ögonkontakt (eye contact), språk (language), röst (voice), tal (speech), gester (gestures), and mimik (mimicry).

7

Typisk språk- och kommunikationsutveckling

- Oftast automatisk
- Samspel och social interaktion kommer först
- Barn förstår och använder icke-verbal kommunikation innan de lär sig talade ord
- De första åren händer oerhört mycket, vid fyra års ålder är grunderna i språket klara
- Språk- och kommunikationsutvecklingen fortsätter hela livet
- Flerspråkighet är naturligt och leder inte till språksvårigheter

A photograph showing several children climbing a set of stone stairs, illustrating social interaction and communication in a natural setting.

8

När man har en intellektuell funktionsnedsättning

- Utvecklingen tar längre tid
- Man har svårare för att nå en viss språklig nivå
- Språk är abstrakt - därför påverkas språkanvändandet
- Man kan ha problem inom flera områden - det tar mycket energi att kommunicera
- Man behöver extra stöd för att utveckla och använda sin kommunikationsförmåga så bra som möjligt

9

Vad kan man göra?

2024-10-24

10

Hur ska omgivningen anpassa sin kommunikation?

- Anpassa språket till barnet genom att:
  - undvika för mycket frågor
  - undvika svåra, abstrakta ord, t.ex. om en stund, lagom
  - kombinera olika uttrycksätt, t.ex. både tal och kroppsspråk
- Sätt ord på det du och barnet gör
- Förvänta dig kommunikation och svara på minsta signal
- Anpassa tempot

Anpassa kommunikationen efter barnet

2024-10-24

11

Fortsättning... Hur ska omgivningen anpassa sin kommunikation?

- Inte serva barnet och ha allting framme (barnet måste ibland få be om saker)
- Bekräfta och svara – ge tydlig återkoppling
- Ge utrymme - ge barnet tid att svara och ta egna initiativ
- Expandera/bygg ut barnets yttranden
- Passiv korrigerig
- Förtydliga din kommunikation med olika uttrycksätt och kommunikationsstöd
- Skärmtid - titta tillsammans och prata om det ni ser

2024-10-24

12

AKK - Alternativ och kompletterande kommunikation

2024-10-24

Anpassa omgivningen kompensera och tydliggör

Alla sätt som förtydligar språket:

- o Kroppsspråk och gester
- o Föremål
- o Foton
- o Tecknade/ritade bilder
- o TAKK (Tecken som Alternativ och Kompletterande Kommunikation)
- o Skrift
- o Pratapparater

AKK hindrar aldrig tal- och språkutvecklingen!

13

Hjälpmedel

2024-10-24

Kontaktbok

Ritprat

Kommunikationspass

Reda-ut-häfte

Fotoalbum

Samtalsmatta

14

Vardagsstimulans av språket

2024-10-24

Träning

- Utgå från barnets intressen
- Berätta och återberätta
- Spel
- Turtagning
- Sång, rim och ramsor
- Kom på ett ord som börjar på...
- Vilka ord låter lika?

15

2024-10-24

Riktad träning

- Ibland gagnas barnet av riktad träning inom områdena tal, språk, kommunikation eller samspel. Rimliga mål som utgår från barnet!
- Komplement till grundläggande stimulans i vardagen
- Utgår från barnets intressen och genom lek
- Habilitering behandling i grupp – AKktiv, TAKK

16

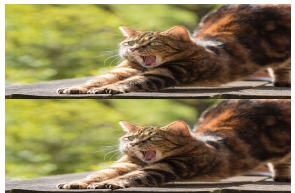

2024-10-24

Paus

17

2024-10-24

Självständighet i vardagen

Hur påverkas detta av en intellektuell funktionsnedsättning?

18

2024-10-24

Aktiviteter i det dagliga livet (ADL)

19

2024-10-24

Aktiviteter i det dagliga livet (ADL)

20

2024-10-24

Självständighet

- Positiva hälsoeffekter
- Självkänsla

Stöd i självständighetsutvecklingen

- De vuxnas förhållningssätt
- Träning/övning
- Anpassningar

21

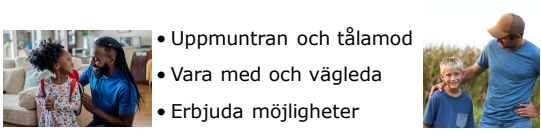

2024-10-24

De vuxnas förhållningsätt

- Uppmuntran och tålamod
- Vara med och vägleda
- Erbjuda möjligheter

22

2024-10-24

Träning/övning

- Välja lämpligt tillfälle
- Hitta en rimlig nivå
- Utnyttja motivation när den finns, välj något som barnet kan lyckas med
- Belöning
- Dela upp aktiviteten i små steg
- Träna i olika miljöer

23

2024-10-24

Anpassning

- Enklare material, t ex kardborre istället för skosnöre
- Sitta istället för att stå om det är svårt med balansen
- Lugn miljö
- Barnsäkerhet i hemmet
- Tydlighet och kognitivt stöd

24

2024-10-24

Finmotorik

Motoriska svårigheter kan förekomma vid IF

- Träna i vardagen
- Fokus på det roliga
- Förenkla
- Viktigt med stabilt sittande

25

2024-10-24

Tydlighet i vardagen

26

2024-10-24

Kognitivt stöd

- Allt som gör det lättare att förstå, planera, komma ihåg och organisera vardagen
- Använder vi alla varje dag t ex komihåglista, kalender, påminnelse i mobilen
- Visuellt information är lättare att minnas

27

2024-10-24

Tydliggörande pedagogik & kognitivt stöd för barn

28

2024-10-24

Tidsuppfattning

Tidsupplevelse	Tidsorientering	Tidsplanering
Förskoleåldern Förstå att olika saker tar olika lång tid. Egna upplevelser.	Skolåldern Inse att tiden går oberoende av mig. Dagar, veckor, månader och år. Förstå klockan.	Tonåren Beräkna tidsåtgång. Bedöma vad man hinner. Passa tider.

Tidsuppfattning och självständighet hänger ihop!

29

Tidsupplevelse

30

2024-10-24

Tidsorientering

31

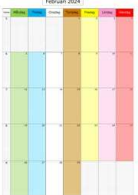
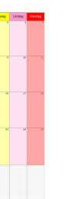

2024-10-24

Tidsplanering

32

2024-10-24

Tonåren och vuxenlivet

- Andra aktiviteter
- Ekonomi
- Puberteten
- Körkort
- Länktips:
  - UR, UMO, mittprivatliv.se, KP-webben, Podd: Funka olika, Mediemyndigheten: Digitala medier på föräldriska

33

Aktivitetsbalans

- Självständighet – när?
- Vad vill och orkar barnet?
- Tydlighet, kognitivt stöd och tidshjälpmiddel sparar energi
- Planera in vila och återhämtning
- Prata med barnet om aktivitetsbalans (använd t ex bilder på batterier)

34

Habiliteringen tipsar

- Bildstöd/kognitivt stöd: www.bildstod.se
- Pengars värde: <https://attention.se/leva-med-npf/i-vardagslivet/koll-pa-ekonomin/>
- Komma igång med tydliggörande i vardagen: <https://regionuppsala.se/infoteket/hitta-tips-och-verktyg/tidig-intervention/>
- Material att ladda ner (kalenderblad, veckoschema mm): [Infotekets tips och verktyg för ett fungerande vardagsliv. \(regionuppsala.se\)](http://infotekets.tips.och.verktyg.for.ett.fungerande.vardagsliv.regionuppsala.se)

35

- TILLFÄLLE 1**
  - Information om diagnosen
  - Hjälp till stötta barn med IF?
- TILLFÄLLE 2**
  - Kommunikation
  - Självständighet i vardagen
- TILLFÄLLE 3**
  - Motorik
  - Psykisk hälsa

36
